

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1191/2016.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Ítéltábla Fpkf.III.30.105/2016/2. számú végzése, valamint a Debreceni Törvényszék 1.Fpk.1364/2011/75. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Debreceni Ítéltábla Fpkf.III.30.105/2016/2. számú végzése és a Debreceni Törvényszék 1.Fpk.1364/2011/75. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, valamint új bírósági eljárás lefolytatását kérte. Az indítványozó kérelmét az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, II. cikkének, IV. cikk (1) bekezdésének, XII. cikk (1) bekezdésének, XIII. cikk (1) bekezdésének, XV. cikk (1) bekezdésének, XXIV. cikk (1)–(2) bekezdéseinek, valamint XXVIII. cikk (1)–(2) és (7) bekezdéseinek sérelmére alapította.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege, hogy felszámolási eljárásban az elsőfokú bíróság 62. sorszámú végzésével az adós gazdálkodó szervezetet megszüntette és elrendelte a cégjegyzékből való törlését. A bíróság megállapította, hogy az adós vagyona a hitelezői igények kielégítésére nem nyújt fedezetet.
- [3] Az elsőfokú bíróság végzése ellen az indítványozó, mint az adós gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője fellebbezett, melyben a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 73/B. § (2) bekezdése alapján „kirendelt védő igénybevételét” kérte.
- [4] Az elsőfokú bíróság 64. sorszámú végzésében a fellebbezés hivatalból történő elutasításának terhével felhívta az indítványozót, hogy a végzés kézbesítésétől számított 30 napon belül pótolja a jogi képviselő hiányát, valamint határozott fellebbezési kérelmet terjesszen elő, illetve tájékoztatta arról, hogy pártfogó ügyvéd

kirendelése iránti kérelmet a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálatánál terjeszthet elő.

- [5] Az indítványozó a fellebbezés hiányait a bíróság által megszabott határidőn belül nem pótolta, beadványában bejelentette, hogy a kormányhivatal a jogi segítségnyújtás igénybevételére irányuló kérelmét elutasította.
- [6] Az elsőfokú bíróság ezt követően 68. sorszámú végzésével az indítványozó fellebbezését a Pp. 237. §-ára és 73/A. § (1) bekezdés a) pontjára alapítottan hivatalból elutasította. Megállapította, hogy a felszámolási eljárást befejező végzés érdemi végzésnek minősül, ezért az ellen a fellebbezést előterjesztő fél számára a jogi képviselő kötelező. Az indítványozó viszont a jogi képviselő hiányát a bíróság felhívása és a következményekre történő figyelmeztetés ellenére nem pótolta. A végzés ellen az indítványozó fellebbezett.
- [7] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta, hangsúlyozva, hogy eljárásának tárgyát kizárólag az elsőfokú bíróság 68. sorszámú, az indítványozó fellebbezését hivatalból elutasító végzése képezte. A Debreceni Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés érvelésétől eltérően, az elsőfokú bíróság a 64. sorszámú végzésével felhívta az indítványozót, hogy a fellebbezést jogi képviselő útján terjessze elő, határozott fellebbezési kérelmet nyújtson be, valamint tájékoztatta, hogy pártfogó ügyvéd kirendelése iránti kérelmet a kormányhivatalnál tud előterjeszteni. A Pp. 73/B. § (4) bekezdése szerint, ha a perorvoslati eljárás során a perorvoslati kérelmet előterjesztő félnek jogi képviselővel kell rendelkeznie, és az e kérelmet előterjesztő fél nem rendelkezik jogi képviselővel, a perorvoslati kérelmet a bíróság hivatalból elutasítja. Az elsőfokú bíróság a Pp. 73/A. § (1) bekezdés a) pontját, 73/A. § (4) bekezdését, 235. § (2) bekezdését és 237. §-át törvényesen alkalmazta. Mindezek alapján az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság 68. sorszámú végzése a fellebbezésben állított okból nem törvénysértő.
- [8] Ezt követően a Debreceni Törvényszék 1.Fpk.1364/2011/75. számú végzésében megállapította, hogy a bíróságnak a felszámolási eljárást befejező 62. sorszámú végzése 2015. október 31-én, a fellebbezést elutasító 68. sorszámú végzése 2016. március 21-én jogerőre emelkedett.
- [9] 1.2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Debreceni Ítéltábla Fpkf.III.30.105/2016/2. számú végzése és a Debreceni Törvényszék 1.Fpk.1364/2011/75. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, valamint új bírósági eljárás lefolytatását kérte. Véleménye szerint a felszámolási eljárást több eljárási hibával, törvénysértéssel és az Alaptörvény több cikkének megsértésével folytatta le a felszámoló és az eljáró bíróság.
- [10] Az indítványozó szerint az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése, a törvény előtti egyenlőség elve, valamint XXIV. cikke sérül azáltal, hogy az eljárás során a felszámoló egyoldalúan járt el, követeléseinek behajtása érdekében nem tett semmit, őt alaptalanul feljelentette, az eljárást elhúzta, hibás beszámolókat készített, felújított

üzlethelyiségét bezáratta. A felszámoló és a bíróság eljárása következtében tehát jelentős kára keletkezett, munkalehetőségei bekorlátozódtak, egészségügyi állapota megromlott. Az indítványozó szerint a bíróság eljárása sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz és a jogorvoslathoz való jogot, mivel a bíróság nem vette figyelembe az általa jelzett, a felszámoló eljárásához kapcsolódó törvénysértéseket, nem követelte meg a felszámolótól a kötelező jogi képviselő igénybevételét, nem intézkedett új felszámoló kirendeléséről, nem működött közre az egyezségkötés végrehajtásában és nem gondoskodott számára pártfogó ügyvéd kirendeléséről. A bíróság nem derítette fel kellőképpen a tényállást, nem vette figyelembe nyilatkozatait és bizonyítékait. Az indítványozó szerint a fenti alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggésben sérül a jogállamiság elve is. Az indítványozó szerint a bíróság eljárása sérti a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, a vállalkozáshoz, valamint a tulajdonhoz való jogát, mivel a felszámolás következtében nem kapott megbízást, több éves szerződéstől elesett, törvénytelenül lett megfosztva vagyontárgyaitól, az általa felújított üzlethelyiségért ellentételezést nem kapott. Az emberi méltósághoz való jogát sérti, hogy az eljárás során személyét és cégét alaptalan támadás érte, amelyre a bíróság sem nyújtott érdemi korrekciót, a pereskedés miatt egészségügyi állapota megromlott. Az indítványozó a főtitkárság hiánypótlásra történő felhívását követően hivatkozott még az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdésének (személyes szabadsághoz való jog) és XXVIII. cikk (2) bekezdésének (ártatlanság véelme) sérelmére is. Kifogásolta, hogy a felszámoló hamis vádja alapján büntető eljárás indult meg ellene, a magánvagyonára terhére vagyonekzobzást rendelt el a bíróság. Mindezek háttérében véleménye szerint a felszámoló által magánvagyonának törvénytelen megszerzése állt.

- [11] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit.
- [12] Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [13] 2.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy mivel a Debreceni Törvényszék 1.Fpk.1364/2011/75. számú végzése csak a 62. és a 68. sorszámú döntések jogerőre emelkedéséről szól, így az nem minősül az ügy érdemében hozott vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek, ezért az Abtv. 27. §-a értelmében alkotmányjogi panasz előterjesztésének ezen döntéssel szemben nincs helye.

- [14] 2.2. Az indítványozónak a Debreceni Ítéltábla Fpkf.III.30.105/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapításával és megsemmisítésével összefüggésben előterjesztett alkotmányjogi panaszra az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [15] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Debrecen Ítéltábla végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panasz határidőben érkezett és azt az Abtv. 27. §-a szerint benyújtásra jogosult és érintett nyújtotta be jogorvoslati jogának kimerítését követően.
- [16] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában meghatározott feltételnek, mert az Alaptörvény II. cikk, IV. cikk (1) bekezdésével, XII. cikk (1) bekezdésével, XIII. cikk (1) bekezdésével, XV. cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (2) bekezdésével összefüggésben alkotmányjogilag értékelhető indokolást, érvelést nem tartalmaz. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy indokolás hiányában a kérelem nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség. {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}
- [17] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-a alapján csak az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének eszköze. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatályba lépése után is fenntartotta korábbi értelmezését, mely szerint a jogbiztonság önmagában nem alapjog, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]–[17]; 3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]} – lehet alapítani. A panaszos sérelme viszont nem tartozik a fentiek szerint megjelölt kivételes esetek körébe.
- [18] Az Alaptörvény XXIV. cikk pedig nem a bírósági eljárásokra, hanem a közigazgatási hatósági eljárásokra vonatkozik, így az indítványozó által hivatkozott alaptörvényi rendelkezés és a támadott bírósági végzés között a jelen ügyben nincs összefüggés. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az említett összefüggés hiánya az indítvány befogadásának tartalmi akadály {3130/2013. (VI. 24.) AB végzés, Indokolás [17]}.
- [19] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével összefüggésben előadott érveivel kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [20] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének,

illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3170/2014 (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [8]}. „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasza valójában a felszámolási, illetve a bírósági eljárás felülbírálatára irányul. Az indítványozó a végzéssel szembeni kifogásait fogalmazza meg, illetve a felszámoló és a bíróság eljárását kritizálja, alkotmányossági érvelést azonban alkotmányjogi panasza ténylegesen nem tartalmaz. A kifejtettekre tekintettel az indítványozó által a tisztességes bírósági eljáráshoz és jogorvoslathoz való jog sérelme kapcsán felvetett érvek nem minősülnek az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek, vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességnek.

- [21] Mindezek alapján az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében, 27. §-ában és 29. §-ában meghatározott törvényi feltételeknek, ezért azt az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése, és az 56. § (1)–(2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. július 11.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró